

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการค้าและการชำระเงินที่มีความสัมพันธ์ต่อธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการค้าและการชำระเงินของผู้ประกอบการค้าชายแดนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการออกแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและตัวแทนขายที่เป็นผู้ซื้อสินค้ามูลค่าเพิ่มจากการส่งออกและนำเข้าของกรมสรรพากรและด่านศุลกากรแม่สอด ปี 2550 และผู้ประกอบการที่ได้ยื่นคำร้องขอประกอบธุรกิจบุคคลรับอนุญาตตามข้อมูลหอการค้าจังหวัดตาก พร้อมกับการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องการค้าชายแดนและธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตรา(เงินจ๊ัด) ด้วยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก (In-depth Interview) และข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาจากเอกสาร ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางด้านการค้าในพื้นที่จังหวัดตาก

ผลการศึกษาพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคเรื่องการแข่งขันในตลาดการค้า ความไม่สะดวกด้านการปิดจุดผ่านแดน การคมนาคมขนส่งไม่สะดวกทั้งในระบบและนอกระบบ มาตรการกีดกันทางการค้าและกฎระเบียบการนำเข้า/ส่งออกของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีความแน่นอน อัตราภาษีอากรขาเข้าประเทศเพื่อนบ้านสูง ระบบการชำระเงินยังไม่สะดวก ความผันผวนและความเสี่ยงด้านการแลกเปลี่ยนเงินสกุลจ๊ัด ธนาคารพาณิชย์ไทยไม่รับแลกเปลี่ยนเงินจ๊ัด และเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ช่องทางของกฎหมายหาผลประโยชน์

ดังนั้นเพื่อให้การค้าชายแดนมีการค้าขายและพัฒนาอย่างยั่งยืนภาครัฐควรมีการปรับปรุงการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการค้าชายแดน ควรมีการประสานงานเพื่อชี้แจงรายละเอียดและข้อมูลการค้าชายแดนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับทราบ พร้อมกับเสริมสร้างความสัมพันธ์กับรัฐบาลพม่าและกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงอย่างต่อเนื่อง

The objectives of the study are first to study trade practice act and payment that relate to business exchange, and second to study problems and obstacles in trading and payment of border trade entrepreneurs in Maesot District, Tak Province. First data obtained from questionnaires that sampling are border trade entrepreneurs, sale representative who claimed for VAT refund of export and import at Revenue Department and Maesot Customs House in 2009 and entrepreneurs who asked for operating individual business from Tak Chamber of Commerce. In addition, first data is from interview both of government and private officials who work for border trade and business exchange (Kyat Currency). Moreover, this study chooses purposive sampling for getting in-depth interview and obtains second data from documents and commercial statistic in Tak Province.

The results of this study indicate that many problems and obstacles in trading and payment of border trade entrepreneurs in Maesot District, Tak Province are competition in trade market, inconvenience of closing border crossing, inconvenience of registered and non-registered transportation, trade barrier measures, uncertainty of neighbouring countries's import and export rules, high import tariff of neighbouring countries, inconvenient payment and volatility and risk of Kyat Currency exchange. Furthermore, Thai commercial banks do not exchange Kyat Currency and Thai government officials use law for own benefit.

Therefore, Thai government should improves using law that accords to border trade practice act, should coordinate with related institutes for informing border trade information and should support continuously relationship with Burmese government and Greater Mekong Subregion (GMS) countries for sustainable development of border trade.